

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

A vasutügy.

Hogy mi volt Fogaras addig, amíg a most meglevő egyetlen vasutja sem volt meg, azt szerencsére nem tudjuk, de elképzeljük. Test, lélek és vérkeringés nélkül. Hogy azonban az annyira nélkülözött vasut miért nem lendítette fel a város ipari, kereskedelmi, sőt szellemi életét is, mint amennyire azt tőle vártuk, azt magában az intézményben kell keresnünk ami a legjobb akarat mellett sem mondható kifogástalanul működő, helyes és céltudatos intézménynek. A Szeben — Felek, Fogarasi h. é. vasut már alapjában nagy hibákkal, hiányokkal bir, ezt mindnyájan jól tudjuk. Épen azért most, amikor városunk, megyénk egy új, nagy és fontos lépés előtt áll, olyan fontos és nagy lépés előtt, mint a fogaras — brassói vasut kiépítése és megnyitása, most, még idejekorán kell a jövőről gondoskodni és most egyuttal helyre hozni a szebeni vonal hátrányait is.

Erről akar a január 11-én lefolyt közigazgatási bizottsági ülés is gondoskodni — nagyon helyesen — akkor, amidőn e gyűlésből kifolyólag kérvényt intéz a kereskedelmi miniszterhez. A kérvényben először is kifejtik, hogy mily nyomasztólag érzi a város és a megye azon hátrányokat, mely a fővonallal való összeköttetés hiányaiból fakad. Kedvezőbb csatlakozás, gyorsabb menetelés, olcsóbb tarifák után vágyódott már régóta közönségünk és mi történt? Az áru díjszabás változatlanul maradt, a személydíjat pedig felemelték.

Hiába igyekeznek tehát az illetékes körök azon, hogy városunkat a vidék középpontjává emeljék, a vonatforgalmi, árusítási nehézségek, hátrányok megbénítják eme törekvésében.

A kérvény célja tehát most az, hogy a brassói vasut vonal megnyitása idején helyes és üdvös módon osztassék be az áru és személyforgalom bonyolítása. Nehogy ismét esetleg a legjobb szándéku, de a megye érdekeivel ellen-

tétbe jövő intézkedés által a megye fejlődése még inkább megbénitassék.

Jól tudjuk, hogy a reggel érkező vonat 8 óra helyett rendszeren 10-kor ér be. Már most ha ehhez hozzá vesszük, hogy délután 4-kor indul vissza, beláthatjuk, hogy a napi posta elintézését, kereskedők, iparosok és hivatalok az érkezéstől az indulásig nem bonyolítják le. Már pedig, ha délután 4 óráig fel nem adhatják a küldeményt, 24 óráig ott hever, ez lehetetlen állapot, hogy olyan forgalmi helyen mint Fogaras naponként csak egyszer induljon a posta.

A vonat árukezelését beszüntetni és a sebességet fokozni indítványozza, illetve kéri a közigazgatási bizottság. Ez esetben a délutáni vonat indulna este és csak közvetlenül a Kiskapusra induló vonat indulása előtt érkeznek Szebenbe. Így a közönség is megkíméltetné a teljes négy órai várakozástól. Megemlíti a kérvény, hogy két pár vonat kellene tisztán a személy és posta-

TÁRCA

Az első ut.

Alkalmi jelenet március 15-ikére.

Irtá: Vécseyné Jankovich Luiza.

Személyek: Daczó Andor. Piroška, a huga. Demeter Ákos.
Szín: Egy erdélyi udvarház nappali szobája.
Idő: Jelenkor.

Jelenet.

(Mikor a függőnyt felhúzzák, Piroška az ablaknál áll ünneplő ruhában, nemzeti kokárdával a mellén.) Gyönyörű idő! Az égen egy felhő sincs. A hegyek ormai tiszták. A levegő tele van az ébredő föld illatával. Tavasz van, tavasz! És március 15-ike!...

Egy hang kívülről. Kisasszonykám! Haza jött már az urfi?

Piroška (kiszól.) Még nem, de minden pillanatban várom.

Egy hang kívülről. Az emberek pedig már erősen gyülekeznek a templom előtt.

Valamennyinek zászló van a kezében. Az asszonyok meg virágot hoznak. Alig várják már, hogy induljunk.

Piroška. Menj, Illie és tartsd addig szóval őket.

Egy hang kívülről. Futok!

Piroška (utána néz.) Istenem, milyen lelkesen fogja fel a dolgát! Hogy szalad! Már alig látom. Csak egy ágról szakadt szegény oláh legény pedig, akit édes apa örökbe fogadott a házhoz. És senki olyan buzgón nem éneklie a Szózatot, mint ő. (Elmegy az ablaktól.) Most én is behozom a koszorúmat. (A baloldali ajtón el. Azalatt halkán nyílik a szemközti ajtó és belép Demeter. Középkorú férfi. Az arca halvány. Ruhája kissé kopottas. Körülnéz, majd a nyitott ablakhoz lép.) A hegyek! Az ismerős hegyek! Itthon vagyok tehát!

Piroška (visszatér két nagy fenyőágból font koszorúval, melyre nemzetiszínű csokor van kötve és leteszi az asztalra. Nem látja Demetert.) Így. Egyik koszorút én viszem, a másikat Andor. (A szívére szoritja kezét.)

Istenem, be csodálatos nap ez! Hogy dobog a szívem!... (Most megpillantja Demetert, aki még mindig az ablakon bámul ki. Megretten kissé.) Egy idegen... Vajjon ki lehet?

Demeter. Szép kisasszony, meg ne ijedjen. Szegény vándor vagyok, az igaz, messziről is jövök, de — nem gonosz szándékkal.

Piroška (Még mindig félénken, akadozva.) Szabad... a nevét... tudnom... uram?

Demeter. Természetesen. Kell, hogy tudja, ki lopódzott tolyaj módra a hajlékukba. És mégis, kérem engedje meg, hogy néhány pillanatig még az ismeretlenség homálya fedjen. Gondolja, hogy szegény, fáradt utas vagyok, aki hazai gyerekeztében a vendégzetetéről híros Daczó-ház födele alá tért pihenni és — közel fog járnai a valósághoz. Irgalmas szívü ugy-e? Hisz kedves arca csupa jóság!...

Piroška (szíves kézséggel.) Üljön le kérem! Szolgálhatok egy pohár itallal? Avagy éhes, ugy-e bár? Inkább éhes?

Demeter. Köszönöm jóságát. Sem éhes, sem szomjas nem vagyok. Azaz mégis. Éhezem

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszűnteti a köhögést, váladékot, éjszai izgatást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

szállásra, mert így csak a neve más, de minden vonat egyformán vegyes-vonat.

Hosszasán tárgyalja a kérvény ezután a brassói vasut érkezési és indulási idejének megállapítását is. A terv szerint a reggel 8-kor érkező vonat még délelőtt Brassóba érne, estefelé visszaindulva 11 órára Szebenbe ér a Kiskapusra induló vonathoz. Fogarasra nézve, mivel a törvényszék és pénzügyigazgatóság Brassóba van, nagyfontosságú az is, hogy reggel 8-9 órakor érjen Brassóba Fogarásról egy vasut. Ez lehetne csupán Fogaras és Brassó között közlekedő vonat, amely még aznap este vissza érkezik. Ugy, hogy a hivatalos dologban járó utas egy nap alatt megjárja Brassót és végezhesse dolgát.

Kifogásolja a kérvény a személydíjak felemelését is a szebeni vonalon. Kéri, hogy ott is legyenek olcsó menetérti jegyek és különösen, hogy nálunk is lépjen életbe, az ami az Alvincen átvivő vonalon forgalomba van, t. i., hogy a mi szakaszunk is egységes hálózatot képezzen.

Az áruforgalom növekedését is kimutatja a kérvény. Elszámolja, hogy mi kerül Homoródra tengelyen, évenként körülbelül mennyi kocsirakomány, ami a brassói vasut felépítésével mind odairányul majd. Ezzel a nagy forgalommal szemben az áruszállítás módosítására nézve is tervvel áll elő.

Kéri továbbá, hogy Fogaras állomását a forgalomhoz és a városhoz mértén okvetlenül bővítsék ki, mert ez

mai állapotában meg nem állhat. Végül egy osztálymérnökséget kér a bizottság, kimutatva, hogy arra minő szükség van és hogy az mennyire föllendítene még iparunkat is.

Ime körülbelül ezeket foglalja magába a közigazgatási bizottság kérvénye, ami agilis és meggyenk előhaladását lelken viselő főispánunk Széll József érdeme.

Igy is van ez helyesen és jól. Csak haladjon tetterős főispánunk mindig úgy, mint eddig az igaz és törvényes uton. Jól tudjuk, hogy az tövises és sok méltatlan támadással, rosszakaratu, félre magyarázással jár, de vigasztalja meg az a nemes és boldogító öntudat, hogy elődei dicső utján haladva, igaz lelkiismerete szerint, törhetetlen akarattal és fáradhatatlan munkássággal viszi előre magyar hazánk ügyét. Fogarasi magyarok! álljunk sűrű védő falat a mi méltatlan támadásoknak kitétt, derék főispánunk körül, akiről ezek a támadások vissza pattannak, mint a paizsról a nyilak! s az ellenállás, küzdelem még jobban megedzi! Ilyen főispán kell nekünk, ez a miénk! Segítsünk fokozottabb mértékben neki nagy és fáradságos dolgaiban, járjunk el „viribus unitis“ mindnyájan a közgyűlésekre, hadd lássa azt, hogy Fogaras megérdemel olyan főispánt is, aki nem a maga előnyét, kényelmét, nyugalmát, hanem a megye, a város és a magyar állam kiépítését munkálja s a kis: „Oltországot“ s annak jövő generációját testben s lélekben megmagyarosítja! Polgártársak „sursum corda!“

Halmy Gyula.

Hogyan neveljük gyermekeinket?

Irta: Kiss Károly.

Kánt, egy híres bölcs mondotta, hogy a gyermeket nem az emberiség jelen helyzetébe kell nevelni, hanem amennyire lehet, annál egy jobb helyzetbe, hogy az ifju nemzedéket a hiányos jelen fölé emelje s ezzel a haladást biztosítsa. Teljesen találó a magyar fiura szóló közmondás is: „Légy különb ember apádnál.“ Ámbár, hogy ezen bölcs mondások régebb keletűek, mégis a gyermek lelki életét, a gyermek valódi nevelését csak az újabb kor, ugyszólván a jelen kor kezdette szorosán megfigyelni. Sokan azt hitték, hogy ami a felnőttek szellemének jó, ugyanaz használ a gyermeknek is. Ámde a két fél, a felnőttek és a gyermekek természete nagyban eltér egymástól.

Mig mi felnőttek az egyenes vonalban járást tartjuk természetesnek, addig a gyermek nem állhatja az egyenességeit s boldog, ha körben mozoghat, mint az égi testek.

Mi felnőttek a valódiságot is az értelmi erő bonckése alá vesszük; ellenben a gyermeknél a képzelet, az érzés egy kenyéren élnek s ennél fogva ő, ha csodát nem mivel, legalább álmodja őket. A gyermek a jelennek él, a múlt érzés sugallata szerint tesz; ellenben mi a multa támaszkodva, jövőnk megteremtésén fáradozunk.

A nevelés is, mint bármely tudomány a gyakorlatból indult ki; az anya látta anyját, hogy miként nevelte testvéreit, vagy szomszédját, hogy miként nevelte gyermekeit s evvel gyarapodott neveléstani nézete s így fogott ő is a saját gyermekei neveléséhez; csak később lettek ezek a tapasztalatok egybe foglalva „Neveléstan“-i munkákba.

Csak közelebbről is az értelmi nevelésen kívül minden más háttérbe szorulóval egy a testi nevelés, mint az erkölcsi érzet mivelése, csak mint fényűzés vagy kivétel volt sok iskolákban, holott ez elsőrendű kötelesség, mert „csak ép testben lakik ép lélek“ s mert az erkölcsi nevelésben az egyén boldogsága,

egy kis részvétre, szeretetre. És tikkadt szarvas módjára szomjazom ezt a levegőt, mely semmi más levegővel össze nem hasonlítható, amely tele van sebeket simogató balzsammal és valami mámorító, vérpezsdítő erővel, melynek nevet adni nem lehet.

Piroska (mindig növekedő bámulattal.) Honnan jön kegyed?

Demeter. Messziről... A tengeren tulról... Amerikából...

Piroska. Amerikából? Igen, igen! Most már értem. Onnan nagyon sokan térnek vissza mostanában.

Demeter. Csalódott szíveddel. Kifosztott lélekkel. Szegényen. Ez az én sorsom is.

Piroska (némi kicsinyléssel.) Csupán ezért tért hát vissza?

Demeter. Miért szépíteném a dolgot. Ezért. Mint annyi mást, engem is a hirtelen megzavargodás lidércfénye csalogatott át. Annyi csodás dolgot hallottam arról a világról, hogy azt hittem, csakugy hull ott a bőség szarujából az áldás. Kivándoroltam hát telve fantasztikus vágyakkal, a boldogulás biztos reményével. Kiesnylő szánakozással gondoltam azokra, kik itt maradnak e szegény hazában, szűkös viszonyok közt; akikben nincs meg a bátorság, kimenni az újvilágba, hogy ott elnyerjenek mindent, miről itthon még álmodni sem lehet. Bennem megvolt. Itt nagytam az egész ismerős világot,

Elbucuztam legkedvesebb barátomtól is, aki testvérnél több volt nekem. Nem hallgattam semmiféle marasztaló szóra, mert hajtott a vágy, hogy gazdag, hatalmas ur legyek, mérhetlen kincsek birtokosa.

Piroska. Akármédig hallgatom is, soha sem fogom tudni megérteni, hogyan keresheti valaki mindezt a hazán kívül? Az igaz, hogy én csak egyszerű kis leány vagyok, aki távol világozról csak könyvekben olvastam. De soha, egy percre sem jutott eszembe, hogy e földön kívül, hol születtem, máshol is lehet élet számomra. És mindig csodálkoztam, hogy lehetnek olyan botor emberek, akik... bocsánat uram... Nem akartam sérteni.

Demeter. Csak folytassa! Folytassa kérem! Minden szava — kijelentés.

Piroska. Tulajdonképpen csak azt akartam mondani, hogy én belehaltam, ha elkellene hagynom a hazámat. Ha nem járhatnék többé édes anyám sírjához. Ha nem láthatnám az én büszke, égis nyuló havasamat. Nem hallhatnám a fenyvesek zugását, hegyi patak mormolását. Ha nem az édes magyar nyelven szólának hozzám. Ugy hiszem, hegy még a Nap is más az idegen égbolton. Ön most kinevet engem, ugy-e? De nem, nem! Könnyet látok a szemében csillogni. Ön sir?... Ezt nem akartam.

Demeter. Oh, hagyja! Hosszu évek óta

ez az első könny... és ez... ez... jól esik... Áldja meg érte az Isten! (Főlemelkedik. Készül.)

Piroska. Már megy? Olyan sietős az utja? Hisz még ki sem pihenhetette magát. És a bátyámat nem várja be?

Demeter. Nem akarom tovább is zavarni. (A két koszorura mutat.) Ugy látom, valami ünnepre készülnek.

Piroska. Március 15-ike van, uram.

Demeter. Igaz! Március 15-ike van ma. Hogy elfelejtettem! De nem csoda. Odaát az örült hajsza, az aranyborjú körül való táncolás kitörölte lelkemből ezt a dátumot. Pedig valaha de szép volt ez a nap nekem is! Mikor mint 18 éves ifju szent lelkesedéssel vittem, azaz hogy vittük a zászlót elől én és legkedvesebb iskolatársam. Hogy felevenedik előttem egyszerre az egész kép! Mintha a harangzugást, a lelkes nép moráját, a Kossuth-nótát is hallanám. (Amit mond, rendre, távolból, nagyon távolból mind hallható lesz.)

Piroska (magyarúzólag.) Nagy ünnepség lesz ma nálunk. Édes apánk szép emlékoszlopot állítottatott fel a falu határában néhány névtelen hős emlékére, kik itt estek el 49-ben a hazáért. Az emlékoszlopot ma szenteljük fel. Nagy lelkesedéssel készül nemcsak a falu népe, hanem a környék is a felavatására. Édes apa künn várja az ünneplőket. Andor

a társadalom jóléte s a nemzet becsülete egyformán benufoglaltatnak. Sok iskolánál még ma is olyan a rendszer, hogy a tanulóknak a fejébe akarják tömni azt is, amit szívébe kellene oltani: a vallásos, az erkölcsi érzést. Olybá veszik a tanulót, mintha az csak fejből állana s mintha az agyon kívül a test egyéb részei csak lábatlankodó nyomtaték volna. Pedig a tudásból, mint eszközökből csak annyit kell elsajátítani, amennyi az egészséges cselekvési alapra elégséges. mert a tulságos tanulás butító csömörrel, utálattal tölti el az ifju szellemét, ahelyett, hogy fogékonyra, rugalmassá tegye, pedig még Comenius megmondta volt: „Vigyáznunk kell, hogy az ifjuság a könyvektől tengeri betegséget ne kapjon. Az olyan tanítás mellett az ifju szellemét nem tekinthetjük forrásnak, mely a benne fakadt csöppekből önmagát élteti, hanem csatornáknak, melyen csak végig folynak az átvett vízesepek s aztán rögtön kiszáradnak.

Az újabb nevelés a serdülő ifjuság munkáját két részre osztja: az iskolai és az iskolán kívüli gyakorlatra: elme gyakorlat az iskolában, izom gyakorlat a játéktéren, mert elismert dolog Ruseau azon elve, hogy a gyermek és az ifju erkölcsi rosszasága rendszeren testi gyöngeségével áll egyenes arányban, elismerik azt az igazságot, hogy a társadalom nem a tudomány, hanem az erkölcs. A legszebb tudományok is, ha nagy tömegben adutnak az ifju léleknek, tulterhelik az elmét, arról pedig megmondta Locke, hogy akinek hajója tulterhelés miatt süllyed el, ha mindjárt arannyal, ezüsttel, vagy drágakövekkel volt is megterhelve, csak a vezetőnek célt, irányt tévesztett utjának lesz szomorú bizonyossága. Plutarch azt mondta: az emberi lélek nem edény, melyet meg kell tölteni, tüzhely, melyen lángot kell gyújtani.

A nevelést három szempontból kívánom rövid értekezésem alkalmával tárgyalni u. m.: testi, értelmi és erkölcsi nevelés szempontjaiból, minthogy ezek együtt képezik a valódi nevelés alapját.

Az iskolának úgy, mint a társadalomnak gondosan kell ápolni az ifjuság testi nevelését, mert az életpályák bármelyikén is az erőteljes testalkat fölér 50 százaléknál több észet. Az élet a maga állandó sikereit rendszeren a küzdés lépésben izzadságosan haladóknak osztogatja; a társadalom igaz becsülését a küzdeni tudó erkölcsi hőszámára tartja fenn; ki edzett idegzettel férfiasan vivja ki a harcot. Aki edzett testtel és lélekkel helyén megállva szembeáll az élet bajjaival, tapasztalni fogja: hogy azok is elompolognak, mint párduc, ha bátran a szemök közé néz az ember. Az élet küzdelmeiben szintugy mint a csatatéren a gyávák sorsa a halál, vagy lekasabolás. Azt is mindnyájan tudjuk, hogy alig van nagyobb zsarnok egy gyenge, beteges szervezetnél, mely megakasztja az ész működését, utjában áll a képzelet szárnyalásának, kiszáritja az egészséges gondolatok és érzések forrását. Aki magasra törő lelket akar nevelni, annak meg kell acélozni az izmokat és erőssé edzeni az idegeket.

Igy fogva fel a dolgot, a külfömbféle mozgás és izomgyakorlatok, nemcsak a test egészségének szerzője, hanem a nemesebb értelemben vett egyén erkölcsi erélyének is mutatója s ami fő, a nemzeti jellem fennmaradásának alapfeltétele. Azoknak hijjával az egyén tengődik s a nemzettest elcsenevészödik. A francia forradalomban már meglátszik Ruseau hatása a testi nevelésre, mert a Convent már törvénybe cikelyezi a testi nevelés ügyét: részletesen felsorolja a testgyakorlatokat, az uszást, a futást s betetőzi a katonai gyakorlatokkal. A testi nevelésnek nevezetes haszna, hogy gyarapítja az alak szépségét, kecsessé teszi a tagok mozdulatait és nem nevel siró bajszos bubákat, hanem az élet viszontagságait tűrni tudó s ha kell vele szembeállva dacolni tudó férfiakat. A testi nevelésnél a táplálkozás a test növelését, a gyakorlatok a test fejlődését eszközlik. A test fejlődésének lépést kell tartani a növeléssel. Az ágyban fekvő beteg gyermek megnő,

ha jó a gyomra, mert a szervezetére szükséges anyagok felhalmozódásából teste többet épül, mint egészséges korában épült volna, midőn a tápszerek jelentékeny részét egyéb működésekre kellett volna fordítani, de fölkelésekor tétovázó a járása, mert betegsége alatt lábizmai nem gyakoroltatván elvesztették erejüket. Ha a gyermek, az ifju nem mozogna sokat, szervezete fejletlen maradna, hosszú magasra felőne anélkül, hogy meg volna a magassághoz arányos szélesség és általában a test ügyessége.

A mozgás, melyet a természet a gyermeki test kifejlésére rendelt: a játék és az összes testgyakorlatok.

A testnek ápolására legfőbb kellék 1-ször a szabad levegőn élés; és a légfürdő a férfias nevelés egyik sark-köve, a légfürdés által az egész testet olyan ellenálló képességgel lehet ellátni, mint az arcot, mely fölsem veszi az időnek változásait. A zárt levegő a gyermeknek méreg, mint Ruseau mondotta: „az ember lélekzete halálos az embernek, ellenben a szabad levegő oly táplálék az ifju szervezetnek, mint a tej.“ A szobai zárt levegőn csak hervatag és fonyadt növény tenyészik: pedig minden virág közt az ember-virágnak az ifju kornak van legtöbb szüksége napfényre és tiszta levegőre, hogy minden virágok közt a legszebben diszelegjen.

2-szor. A test ápolására a víz igen nevezetes, mely nemcsak mint tápszer, hanem mint a bőr tisztaságának eszközlője, megifjudásunknak igazi forrásul szolgál. A tisztaság látható egészség; a tisztaság az a testnek, ami a tisztesség az erkölcsnek s az ami a szervezetre valóság a léleknek.

Jó vizet inni s benne fürdőni, ez a valódi egészség, a mindennapi zuhannyal, vagy tetőtől talpig való hidegvizes ledörzsöléssel ifjuságunkat nyújtjuk meg, meg a langyos, vagy a meleg víz inkább gyengít, petyhüdté teszi az izmokat és ráncossá, vénné a bőrt.

(Folytatjuk).

A Kereskedők és Kereskedő Ifjak Köre közgyűlése.

F. hó 1-én vasárnapon délután tartotta meg a Kereskedők és Kereskedő Ifjak Köre évi rendes közgyűlést, amelyen a tagok csaknem teljes számban jelentek meg. Ifj. Novák János elnök megnyitotta után Herschdorfer Izidor titkár terjesztette elő jelentését a lefolyt egyesületi évről. Szép és tartalmas jelentését, amely mindenestre kimagasló pontja volt a közgyűlés tárgysorozatának rövid bevezetés után így folytatta: „Tempora mutantur et nos mutamur in illis“ — az idők változnak és velük változunk mi is. De az idők változatlan-sága nemcsak új emberekké alakítja át a meglévőket, hanem az életre kelt és az idők által megérlelt új eszmék és elvek részére új embereket teremt, nevel és vezet a küzdelemben. A legutóbbi három év oly változásokat gyakorolt a közélet viszonyaira, amelyről normális körülmények között csak egy évtized múltán beszélhetünk a közélet viszonyaira gyakorolt befolyás pedig természet-

is vele van, de vissza jó értem. Ő fogja vezetni a menetet. Mintha már hallanám a lépteit.

Andor (Sietve lép be. Fekete zsinóros magyar ruha van rajta, a vállán széles nemzeti színű szallag. A kalpagján, melyet kezében tart, hogy izzadt homlokát törölgethesse, nagy sastoll ékeskedik.) Piroska, készülj! (Meglátja Demetert, ki háttal áll folóje, csodálkozva.) Neked vendéged van?

Piroska. Egy idegen ur. Messziről jött. Pihenni tért be hozzánk.

Demeter (hirtelen visszafordul, Andor felé meg és kezét nyújtja.) Kis huga a legedesebb szamaritánusnő a világon.

Andor (megszorítja a nyújtott kezét.) Isten hozta nálunk!

Demeter (merően nézi Andort. Magában.) Egészen az apja. Ilyen volt Józsi is 18 éves korában.

Andor (szintén magában töpreng.) Hol láttam én ezt az arcot? (Hangosan.) Bocsánat, uram, de vonásai oly ismerősek előttem... Igen... igen!... Apának van egy régi arképe. Olyankorú fiut ábrázol, mint én vagyok. Sokszor mutatta nekünk... Piri, hogy nem ismertél rá? Hányszor beszélt pedig róla! Hányszor mondta, hogy az volt a legkedvesebb barátja. Milyen nehezen váltak el

egymástól... Mert Demeter Akos kiment Amerikába.

Demeter. Én vagyok.

Andor és Piroska (egyszerre.) Istenem!

Demeter. Ifjan váltunk el. Azóta közénk furakodott az élet. Engem csuful megtéptáztott.

Andor. Csakhogy újra itthon van! Jó lesz most már minden.

Piroska. Itt marad közöttünk. El sem eresztjük.

Andor. Itt kezd új életet. Szeretettel fogjuk segíteni. Istenem, alig várom, hogy találkozzanak apával! Hogy fog örülni. Kettős ünnep lesz ez neki. Mert Ugy-e bár velünk jó — Demeter bácsi?

Demeter. Veletek... Veletek megyek. Ez lesz a hazatért vándor első útja. Áldassék érte a magyarok Istene, aki idáig vezérelt.

(E jelenet alatt az ének mindinkább hallható lesz. A Kossuth nótával jönnek. Majd a Szózatba csapnak át, melynek hangjai mellett az ünneplő közönség az ablak alá ér. Andor és Piroska koszorúikat kézbe veszik. Demeter közepén. Indulnak. A föggönyt hirtelen leboocsátják. A Szózat két utolsó sorát még éneklük, amint tovább mennek:

„Áldjon vagy verjen sors keze,
Itt éljed és meghalnod kell.“

szerűleg hat szerves alkotó elemekre is; a küzdőtér pontján új és megújított eszmékért, régi, de a kor viszonyaihoz átalakított elvekért — új és régiekből újakká átalakult embereket látunk sikra szállni. „Tempora mutantur“ ebben fejezhetem ki tisztelt közgyűlés azon elvek összességét, amelyekben egyesültünk vezetése és működése a lefolyt évben megnyilvánult az a pesszimistikus világnézet, amely egy lusztrum gyümölcstelen maradiságának szülőanyja volt többé-kevésbé megszűnt és helyét a reménységgel párosult tette készség, az alkotás nemes célja és akarata váltották fel.

Ezután ismerteti a választmány működését, határozmányait a tagok időnkénti számát, a kör vagyoni viszonyait; majd meg így folytatja: Ami már most a lefolyt egyesületi év erkölcsi tekintetben felemlítésre méltó történetét illeti: az előbbi évekkal szemben haladásról beszélhetünk. Körünk falai immár bebocsátották magunk közé a kor intő szövegét, azon kürtjelt, amely eddig egyáltalán nem, vagy csak nagyon távolról hangzott felénk — de amely a gyümölcstelen konzervativizmussal szakítani — ehelyett a testvéri egyetértés és összetartás egyeztető elvei mellett az osztályok igazságos küzdelmeit figyelemmel kísérni — szeretettel és igazságérzettel tárgyalni és azokért az eszmék szépségének és magasztosságának jegyében lelkesedéssel sikra is szállani készített. Ilyen eszméktől áthatva határozta el választmányunk azt, hogy a magán-tisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak országos kongresszusán képviseltetni fogja magát. Ezen eszmének szolgálatában hozta választmányunk azon elvi határozatot, hogy a teljes vasárnapi munkaszünetet kívánatosnak és szükségesnek tartja és azon alkalomból, hogy a kereskedelmi kormány közelebbről revizionális törvényjavaslatot, szándékoszik a törvényhozás elé terjeszteni — a helyi kívánalmak és érdekek figyelembevételével oda memorandumot terjeszt fel.

Szólv ezután ismerteti az év más fontosabb eseményeit, majd meg okulva egy év tanúságain így folytatja: vannak a múlt év történetének olyan momentumai, amelyek körünk reputációjának, erkölcsi presztígiójának emeléséhez valóban hozzájárultak; ezek azonban nem elegendők arra, hogy azt fenn is tarthassák; mert mértékadó körök — fájdalom — még nem ismerik el, hogy a kereskedők és alkalmazottak e városban egyesületet alkotnak. Fokozottabb és szeretetteljes párolás, támogatás mellett erősbödünk anyagiakban, testvéri egyetértés és összetartás pedig lehetővé teszi azt, hogy oly erkölcsi erő felett

rendelkezhessünk, amely kell, hogy közbecsülést és tekintélyt biztosítson körünknek és részt kérjünk magunknak oly közgazdasági kérdések intézésében, amelynél arra, hogy a kifogástalan eredményhez lehessen jutni a kereskedői kar szakvéleményére és közreműködésére feltétlen szükség van.

Majd érdekesen bizonyítja szólv a kör fennállásának fontosságát és buzditást intézve a tagokhoz így fejezi be jelentését: Beszámoltam egy évi működésünkről, az év fontosabb eseményeiről azon elvekről, amelyek a kör vezetésében a lefolyt évben megnyilvánultak. Az önök bölcsbelátására bízom annak elbírálását, hogy helyesek-e életrevalók-e ezen elvek és képesek-e egyesületünket a szakértői kormányzás mellett a szebb és jobb jövő révpartjába elvezetni. De amiként t. közgyűlés büszkék voltunk a tavalyi közgyűlésünkön bennünk összpontosult közbizalomra — épen úgy büszkeséggel és meglelégedéssel tölt az ezen elvek szolgálatában teljesített munka tudata is el. És a teljesített munka megnyugtató tudata feledtetni velünk mindazon nehézségeket, amelyek a fel-támadott egyenetlenkedés, az egyesek részéről megnyilatkozott bizalmatlanság és az átkos előítélet gátaként elénk támasztott.

Lehet, hogy nehezebb napok is fognak egyesületünkre virradni; de álljon előttünk — tisztelt közgyűlés — ragyogó csillagként a további cél, amelyet kicsinyeskedés, egyenetlenség és széthúzás haladásában meg nem akaszthat. Testvériesség, összetartás legyenek eszközeink a cél szolgálatában és ha oly alkotások előtt állunk, amelyek e kör egyik alkotó elemének érdekét védi, a másikat meg támogatja, akkor hasson át bennünket az emberbarátság eszméje és segítsük a kérdést férfias szabadelvűséggel oly megoldáshoz, amely fájdalmat egyik félnek se okozhasson. — „Tempora mutantur.“ Változnak az idők! Az időkkel változnunk kell magunknak is! Lobogtassuk tehát fenn a már közel egy évtizede kibontott zászlót és jelszavunk legyen: Előre!

A zajos éljezés és taps lecsillapítával, amely a terjedelmes jelentés befejezését követte — Lichte Henrik emelkedett szólásra és meleg szavakban mondott köszönetet a titkárnak szép és tartalmas jelentéseért és indítványára a közgyűlés a jelentésnek köszönet és elismerés mellett szószerinti szövegében való jegyzőkönyvre vételét rendelte el.

Borsay Ferenc és Kacsinka Julián együttes pénztári és vagyoni jelentése után a közgyűlés id. Popp István korelnök elnöklése alatt megejtette az új választást, amelynek eredményeként elnöké ifj. Novák János, alelnökké

Thierfeld Dávid és Hódis Gyula, titkárrá Herschdörfer Izidor és Farkas Lajos pénztárnokká Borsay Ferenc és gazdává Kacsinka Julián választott meg.

Több indítvány letárgyalása után a közgyűlés az ujonnan megválasztottak életetésével véget ért.

Spektator.

H I R E K.

A Ref. nőegylet jelmezesestélya.

Várakozáson felül kitűnően sikerült a „Bornemissza Anna ref. nőegylet“ estélya, mely a fogarasi mulatságok befejezésékhushagyó kedden zajlott le a Transsylvania termeiben. Már 8 órakor elegáns közönség gyűlt egybe a nagyteremben, mely lázas kíváncsisággal várta a jelmezesek csoportos kivonulását. A zöld fenyőguirlandokkal és kis nemzeti színű zászlókkal díszített és fényesen világított nagyterem pazar látványt nyújtott a szemnek és örömmel konstatálhatjuk, hogy most a bálterem világítása bármely nagyváros fényes termeivel kiállja a versenyt.

De a maszk-hölgyek és urak nagyon lassan gyülekezének és már attól kellene tartanunk, hogy a publikum érdeklődése is csökkenni fog, ha a kivonulás még soká késik. Mert ilyen az ember, ki hinné? még a kíváncsiságnak is megvannak a határai és ha az is tulságos magasra feszül, annál is beáll a reakció — a közönyösség.

Már 9 óra elmúlt, midőn a jelmezesek festői csoportozata a teremben nagy pompával és még nagyobb lármával megjelent. A díszes csoportozat párszor körüljárta Ruz bandájának indulói mellett a termet, de nonsokára fel is bomlott, nagyrésze táncra perdült, mindenik fogott magának egy párt és rezgő csárdás hangjai mellett a fekete kabátok és egyenruhák tömege nonsokára összevegyült a tarka-barka bál ruhák és jelmezek sokaságával. — Így folyt a tánc, a jókedv kifogyhatatlanul. A kedves jelmezesek tréfái megnevetették a tréfát értő és méltányoló közönséget. Kedves volt különösen egy cigány nő, ki mindenkinek csak jót mondott, talán ezért is talált oly kevés hitelre, ki vár és remél a mai világban jót? Midőn a tapasztalat azt mutatja, hogy a jóban oly kevés, a rosszban pedig oly gyakran van része az embernek. Hát aztán a kedves dominók, a rózsaszín tündérek, vagy mit mondjunk a két hófehér galambról, kik — mint társnők a levegőben — úgy repdestek és szállingoztak a bálterem forró légkörében? avagy a „csillagos éjszakát“ jelentő fekete ruhás tündérről? a szép virágos kertre emlékeztető vadrózsáról, ibolyáról, narancsáról, stb. . . nem szabad megfelekedni a szép nemzeti viseletekről, mely ragyogó változatoságukban kápráztatták a termet. A percek, az órák csakhamar teltek így bűbajos hangulatban. A boston, a csárdás és más táncok gyorsan váltakoztak a négyesekkel, melyek közül az első négyest mintegy 50—60 pár, a másodikat mintegy 48 pár táncolta.

A szünóra alatt szép nagy közönség hallgatta a mi híres és közkedvelt Ruz bandánk hallgató nótáit. A soupe csárdást pedig ujult erővel kezdte járni a fáradhatatlan aranyos fiatalság és a reggeli órákban kezdett csak oszlani a közönség a jelmezesek és jelmezeseknek díszes gárdája.

Hogy megfelelhessünk kötelességünknek, igyekeztünk feljegyezni a jelenvolt jelmezes hölgyek és urak (különösen hölgyek!) neveit, de sokan nem akarták elárulni kilétüket, a maszkjok pedig oly ügyes volt, hogy még sejtteni sem lehetett, hogy ki rejtezik alattuk s így magukra vessenek, ha e diszes névsorból kimaradtak, — kezdjük a dominókon, akik első helyet érdemelnek, mert a legjobb kedvük volt s a legnagyobb lármát csinálták, rózsaszín dominóban valának: Héjas Pálné, Mokesay Endréné, özv. Borosnyai Béláné, Jakab Margit, Ruzs Iluska, Sziklay Margit, Czizják Emma, Zakariás Antal fekete dominóba: Illner Károlyné (Benedek Irén), kék dominóba: Ösztröicher Józsefné, (mérnökne), a többi jelmezesek közül sikerült feljegyeznünk a következőket: Mayer Ignácné (alföldi menyecske), Bisztray Józsefné (magyar nő), Magyar Kálmánné (olasz nő), Egyei Erzsike (japán nő, gésa), Szántó Viktória (a csillagos éjszaka), Köntzey Margit (magyar lány), Galambfalvy Terézke (marokkói nő), Csiki Zsigmondné (ó német viselet), Hajth Irma (cigánynő), Weiszbe Helén (vadrózsa), Müller Emma (ibolya), Némethi Lenke (cigánynő), Tóth Vilma (halászlányka), Gonda Rózsa (narancs), Simon Katica és Fülöp Irénke (fehér galambok), Nieweld nővérek (tiroli nők), Fischer nővérek (cseresznye).

Urak is többen valának, egyrésze tiszt, többek között láthatók: Török Zoltán (néger), Csiky Zsigmond (spanyol grand), egy kínai mandarint és több dominót. — Az estélyen általában feltűnt Bisztray Józsefné és Köntzey Margitka urhölgyek szép antik diadémja. A terem izléses díszítése Tóth Lajos színházi díszítő érdeme.

Ha elszámoltunk a szemet gyönyörködtező eseményekről, nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy ez a szép estély, ha oly jól sikerült, első sorban a B. A. R. N. vezetőségének, elnökségének, névszerint özv. Benedek Gyuláné, Halmy Gyuláné urnők és a választmány tagjainak az érdeme, — az ők érdeme az is, hogy az estély oly szép anyagi jövedelmet hozott az egyesület javára.

De azt mondja a nóta, hogy mindenféle . . . mulatságnak vége szokott lenni. Ennek is vége leve és várjuk a jövő évet, midőn azt majd meg lehet ismételni. **Rip.**

— **Kitüntetett tankerületi főigazgató.** A király *Elischer József* királyi tanácsosnak, nyugalmazott nagyszabeni tankerületi főigazgatónak, a tanügy terén kifejtett hosszú működése elismerésül, a III. osztályú vaskorona-rendet adományozta. E jól megérdemelt kitüntetéshez őszintén gratulálunk!

— **Főigazgatói látogatás.** *Walther Béla*, a nagyszabeni tankerület új főigazgatója a napokban kezdte meg, mint értesülünk, a kerületébe tartozó középiskolák meglátogatását. A főigazgató e hivatalos útjában a múlt héten érkezett Brassóba az állami és felekezeti középiskolák meglátogatása végett.

— **Új orvos.** A vledény-szunyogszéki egészségügyi körben Vledény község székhellyel *Dr. Bofa Gerő* gyakorló orvost választották meg.

— **Halálozás.** Negy részvétellel vettük a szomorú hírt, hogy *Parászka Lajos* Fogaras város pénztárosa, 20 évig hűséges tisztviselője, életének 50-ik, házasságának 25-ik évében súlyos szenvedés után elhunyt f. hó 4-én délelőtt 10 órakor, özvegyet és három árvát hagyván maga után. A gondviselés ilyen

előttünk titkos intézkedéseiben megnyugszik az emberi lélek, ha a halálra megérett természet kaszálja le a kérélnhetetlen bírót. De amikor férfikora teljében dől ki egy család fentartó oszlopa: önkénytelenül is megdöbben, magábaszáll az emberi lélek és borzadva kérde: miért kellett ennek így történnie? Az örök rejtély azonban megfejthetetlen marad. A boldogult hült tetemeit f. hó 6-án délután helyezték örök nyugalomra a róm. kath. temetőben nagy részvét mellett. A város tanácsa külön gyászjelentést adott ki. Nyugodjék békében! A hátramaradottakat pedig vigasztalja meg az özvegyek és árvák atyja!

— **Jóteköny alapítvány.** Csak most, későn értesültünk az alábbi hírről. *Gábor Dániel* áll. el. isk. tanító és neje *Gábor Helén*, háladatosságából a fogarasi ref. elemi iskola iránt, — mivel *Gábor Dániel* annak idején ezen iskolában nyerte az első ismereteket — jóteköny alapítványt tettek. Az alapítványul letett 100 korona 98 évig kamatozik és csak midőn így, 98 évi kamatozás után tekintélyes összegre nő fel, adható ki a kamat a szegény iskolás gyermekek számára. Ez a nemes tett önmagát dicséri. *Gábor Dániel* hosszú és lelkiismeretes pályafutása elég tövises volt, ő lévén a fogarasmegyei magyar nyelvtanítás első utörő bajnoka. Ezen a nehéz és áldatlan pályán évtizedek óta általános megelégedésre működik, igaz hazafisággal tanítva, nevelve a gyermekeket. Mint lapunk egyik legrégebb és szorgalmas munkatársa és az ifjusági egyesület elnöke is kulturmissziót teljesít, szép sikereket érve el. Szóval ő megtette szerény hatáskörében, amit csak tehetett és ezért, valamint mostani nemescélú alapítványáért elismerés illeti.

— **Felülfizetések.** A fogarasi ref. nőegyesület jelmezestélyén felülfizettek: Széll Józsefné 20 kor., Páncél Károly 10 kor., özv. Benedek Gyuláné 8 kor., Boeskor Adám, dr. Serbán Miklós, Greguss Jánosné, Hermann János, Belle Sándor, Szócs István, dr. Halász László ceglédi ügyvéd 5—5 kor., dr. Duda János, Botta Anna, Cs. Zs. 4—4 kor., özv. Pleskott Györgyné, Steinburgi Pildner Viktor, özv. Köntzey Károlyné, dr. Kentesveller Károly, Kovács János 3—3 kor., Mayer Ignác, Abel Janka, Philipovich Alajos, Hodis Gyula, Szabó Elemér, Rosenbaum József, Gróf de la Motte Arthur, Krempels Károlyné, N. N. 2—2 kor. Krizbai Sándor, Héjjas Pál, Herschdörfer Izidor, Péterfy Lajos, Vogel Vilmos, Krauss Géza, dr. Hármorszky Oszkár, Bóra István 1—1 korona. A nemesszivű adakozóknak ezúton mond hálás köszönetet a nőegyesület elnöksége.

— **Nyugtázás és köszönetnyilvánítás.** A fogarasi önkéntes tűzoltók folyó évi március hó 1-én rendezett táncmulatsága alkalmával felülfizettek vagy adományait beküldötték: Széll József 10 k., Dr. Popescu Tivadar 20 k., Belle Sándor 5 k., Botta Anna 4 k., „Furnica“ takarékpénztár 3 k., Borzea Miklós, Dr. Major Károly, Dr. Rosenberger János, Rösler Alfréd 2—2 k., Fekete Gyula 1 k. 20 fill., Goldberger Samu 1 k. 20 fill., Guist Péter, Herschdörfer Izidor, Vogel Vilmos 1—1 k., Berkó Mór, Biró Mihály, János Sándor, Krizbai Sándor, Borda Béla, Sorbán Béla 80—80 fill., Bóra István 60 fill., Kodrea György, Szeredi János 50—50 fill. és Kádár Ferenc 20 fillért. Fogadják egyen-egyen a tűzoltóság őszinte és hálás köszönetét a szives adakozók. Kiváló tisztelettel a *parancsnokság.*

— **Magyar otthon.** Elsőrangú penzió a

város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett szobák külön bejárattal, villanyvilágítással, Rézagyak, fürdők kitűnő konyha Olcsó árak. Főherceg Sándor utca 30.sz. Budapest.

— **A t. hölgyek tudják legjobban,** mely fontos a szép üde arc, mely hatalom és kincs az, mely előnyökben részesül egy szép nő. Szépek lenni azonban igen nagy feladat. Nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcbőre tiszta legyen. A nők tudják ezt és ezért igen nagy gondot fordítanak az arcbőr ápolására és a szépség emelésére. Nem titok, hogy a valódi Földes-féle *Margit-Crème* az egyedüli szépségemelő, mely 5—6-szori használat után eltávolít kiütést, pattanást, szeplőket, májfoltot és az fehérré, finommá teszi. Nagy tegely 2, kicsi 1 korona. Kapható minden gyógyszerárban, de óvakodni kell az utáztatoktól. Postán küldi a készítő Gutori Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

— **Egy maszk történet.** A tűzoltó-bálon történt, hogy egy maszkot, mivel nagyon érdekesen és föltűnően viselte magát az arany fiatalság rajongva vett körül. Jobbról-balról csapták neki a szelet a szeladonok; éjfél után azonban — amidőn a maszk álarcától megvált, tudva azt, hogy az illető hajadon: „Szegény, de becsületes“, a szeladonok rögtön leszerelték. Lám-lám, milyen ranglétrát teremt a maszk!

— **A gyermeknapról** szóló cikkünk már két számból kimaradt, de jövőre okvetlen jönni fog.

— **Pénzügyigazgatóságot kapunk?** Félve írjuk le ezt a címet, mert ebben az ügyben már többször fiaskot vallottunk. Most ujóbi az a hír kering kis városunk falain belől, hogy nem sokára megkapjuk a pénzügyigazgatóságot? Hogy milyen fontos ügy ez s hogy milyen nagy szüksége lenne Fogarasnak erre, azt mondanunk sem kell, mert hiszen már azt többször szelöltettük is. Most csak annyit írunk erre vonatkozólag, hogy pénzügyigazgatóság, jöjjön el a te országod.

— **Véletlen halál.** Folyó évi március hó 1-én Kissinken egy lakodalom alkalmával Theil János véletlenségből egy Albert János nevezetű 67 éves földmivest lőtt meg, aki nemsokára rövid szenvedés után meghalt. Theil János ellen a vizsgálatot megindították.

— **Életmentő dohánytárca.** Székelykeresztúrról írják: Kozma Endre dr. székelykeresztúri közjegyzőt, amint este hazafelé ment, revolverlövés érte. A 9 milliméteres golyó ezüst dohánytárcáján akadt meg, de azért oly erős ütést adott, hogy a közjegyző azonnal elesett. Első pillanatban merényletre gondoltak, de csakhamar kiderült, hogy véletlenség fordult elő. Reszketve kérte a bocsánatot egy tanuló, mondván, hogy revolvere úgy sült el, ahogy egyik zsebéből a másikba akarta tenni.

Több millió koronának felel meg azon összeg, amely Magyarországból gyümölcs és szőlőtermékekért külföldre vándorol, — holott erre semmi szükség nincsen, mert köztudomású, hogy hazánk egy a természetől a gyümölcs és borstermelés szempontjából is gazdagon megáldott ország; a kormány, hogy ezeket a terhelési ágakat kiterjeszthesse, mar idáig is jelentékeny áldozatokat hozott, — mindez azonban korántsem elegendő és így örömmel kell fogadnunk, ha magáncégek a gyümölcs és szőlőtermelés terén intenzívebb munkásságot fejtenek ki. A hazai cégek közül minden tekintetben kiválik a *Fischer és Társa* cég fa- és szőlővesszőiskolája *Nagyenyeden*, — amely árjegyzékkel kívánatra barkinek ingyen és bérmentesen szolgál.

△ **Köhögés nem betegség.** Gyakran hallani ezen megjegyzést. De mily káros tévedés. Igaz, vannak emberek, akik köhögnek s mégis megöregednek. De mily gyakran támadnak a köhögés elhanyagolása folytán súlyos betegségek, nevezetesen tüdőbetegség, holott kellő időben annak keletkezése és terjesztése meggátolható. A köhögés tehát soha sem hanyagolandó el, hanem vegyük azonnal az elismert „Sirolin-Roche“ hatásos szert, mely nemcsak a köhögést szünteti, de az étvágyat is előmozdítja és a testerőt fokozza. Kapható gyógyszerárakban.

Rendkívüli kedvezmény

lapunk t. előfizetőinek.

A mai súlyos gazdasági viszonyok között, midőn a családok körében a női toalettkérdése igen fontos szerepet játszik, azt hisszük, kedves szolgálatot teljesítünk lapunk t. előfizetőinek, midőn tudatjuk, hogy Magyarország divatújságjával, a *Budapesti Bazar*-ral oly egyezsége léptünk, hogy ezt a minden tekintetben magas színvonalon álló praktikus divatlapot t. előfizetőinknek *kedvezményes áron*, negyedévenként *1 korona 60 filléért* küldetjük.

A Budapesti Bazar kitűnő szabásainak segítségével az összes női öltözékek könnyen készíthetők el otthon házilag. A Budapesti Bazar minden száma 60—70 párisi és londoni divatképet, kézimunka-ábrát, fehérneműmodell tartalmaz s *A mi kedveseink* címen egy teljes gyermekújságot is ad, melyben a divatos és szezszerű gyermeköltözékeken kívül, a mi kedveseinket csengő-bongó versekkel és tanulságos mesékkel mulattatja. Nagy kézimunka- és szabásívén átlag 110—120 részlet-szabás- és kézimunkarajzot közöl, melynek magyarázata is oly világos és könnyű, hogy segítségével még a kevésbé gyakorlottak is maguk készíthetik el összes ruháikat. Gazdag szépirodalmi részében érdekes regényeket, elbeszéléseket, tárcákat, novellákat és verseket közöl, míg társalgó *Salon*-ja közérdekű kérdések megvitatására díjtalanul áll az előfizetők rendelkezésére.

Az előfizetés minden hó elsejétől kezdetét veheti s kérjük az előfizetési összeget lapunk kiadóhivatalába küldeni.

E kedvezményben csakis lapunk előfizetői részesülnek.

TANÜGY.

Az iskolán kívüli oktatás.

Közoktatásügyi kormányunk egy újabb intézkedésével ismét nagyjelentőségű kulturmozgalmat indított meg. E lap i. t. olvasóival közöltük volt a kormánynek az alkohol ügyében tett intézkedését. Nem rég ezer meg ezer népkönyvtár lett a szélrózsa minden irányába az országban elküldve, amely határtalan mértékben fogja hazánk közművelődését előmozdítani. Mert éppen akkor nyújt szellemi tápot a serdülő ifjúságnak, amikor az ismétlő iskolából kilép, amikor a legjobb alkalom az ifjúságra az olvasási vágyat, tehát az önképzést fejleszteni.

Ugy látszik, hogy főnkelt szellemű miniszterünk, Gróf Apponyi Albert nem elégszik meg csak ezzel, hanem országaszerte elrendelte az iskolán kívüli oktatás megindítását, amely eszközök segítségével hazánk népének a közművelődése eddig még nem ismert lendületet fog venni.

Tudvalevő ugyanis, hogy az analfabétik legnagyobb kontingensét a legszegényebb néposztályunk szolgáltatja. Hazánk ezen vérző baját akarja közoktatási kormányunk ezen mélyreható intézkedésével meggyógyítani.

Mert a szegényebb néposztály erkölcsi és szellemi színvonalának az emelése nagyfontosságú érdeke hazánknak.

Mert midőn a világosság áldott sugara fogja hazánk derék munkásosztályát is áthatni, megvilágítani, annak önérzete, annak erkölcsi és szellemi értéke is növekedni fog.

Az iskolán kívüli oktatás terjedésével fejlesztjük egyszerre mind a köznépi olvasási

vágyát és kezébe fogjuk adni az önképzés hatalmas fegyverét, minek folytán nem fog többé vakon indulni minden ismeretlen jelszó után, hanem maga is teljesen át fogja érezni Vörösmarty Mihály koszorus költőnk szövegét, hogy: „A nagy világon e kívül, nincsen számodra hely, Áldjon vagy verjen sors keze: Itt élne, halnod kell!”

E tekintetben városunk nemesszivü intelligenciájára nagyon szép feladat vár. Annyi kulturális egyesület van helyben, hogy azoknak a fontos ügyet a kezükbe kellene venniök és diadalra juttatniök.

Gábor Dániel.

Nyilttér.

E rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

Köszönet.

Szeretett jó férjem elhalálása alkalmából kifejezett részvétért fogadja a résztvevő közönség ez uton is őszinte köszönetem nyilvánítását.

Özv. Paraszka Lajosné.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THIERFELD DAVID.

KIADÓ BOLT

jó forgalmi helyen, a gimnáziumi

építés mellett. Ugyanitt egy

udvari lakás is KIADÓ.

Zeyk-utca 3.

Bács Károly.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül legobb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arcát. A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborát úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jével elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztatlansága (szepő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. — Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire sem bízza, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leg gondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen megvédeni és használni oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a szépség megőrzésére. — Ez a világhírű szépítőszert a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4—5 nap használata után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a szepőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtájkát, mitesszert, arc- és közhőrséget. Az arc ideális szép, üde és fiatal lesz s amellet a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-powder (fehér, rózsás és crème színben) 1 K. 20 fillér. — Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszer. Arad.

Főraktár Fogarason:

Dr. Kontesveller Károly, Hermann
P. János, Steinburg A. Pildner

gyógyszerészeknél.

Sz. 358—908. körj.

Tölgyfaeladási hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság közhírre teszi, hogy Nagyküküllővármegyében fekvő Kálbor község mint erdőbirtokos eladja erdejének vágásán talált 332 drb. tölgytörzset a legtöbbet ígérőnek 1908. évi március 16-án d. e. 9 órakor a községházánál tartandó nyilvános árverésen.

Árverezni szándékozók kötelesek a 602 m³ müfát és 1694 m³ tűzfát összesen 15000 koronára becsült kikiáltási ár 10%-át bánatpénzképen az árverési elnök kezéhez az árverés megkezdése előtt letenni.

Zárt ajánlatok csak az árverés megkezdéséig fogadhatók el.

Árverési feltételek alulírt község előljáróságánál bármikor betekintheők.

Kálbor, 1908. március 1-én.

Prescurea János,
körjzö.

Cherstea János,
bíró.

KÖHÖGÉS, REKEDTSEG ÉS HURUT ELLEN NINCSE JOBB A
RÉTHY-féle

Pemetefü-cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 DOBOZ 60 FILLÉR.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

A fogarasi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságtól.

Szám 1108—908. tkvi.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter 1908. február hó 8 án 3447—908. I. M. VIII. sz. alatt elrendelte, hogy a fogarasi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Nagyberivoj község telekjegyzőkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 191. XVI. t. cikkok a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás és az azal kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosíttassék.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1908. április 2-án fog kezdődni. Ennélfogva felhivatnak:

1., mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kiküldött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

2., mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. c. 15.

18. és az 1889. XXXVIII. t.-e. 5. 6. 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hasznának, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekezdésre engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és:

3., azok, kiknek javára tényleg már megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Fogaras, 1908. február hó 24-én.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

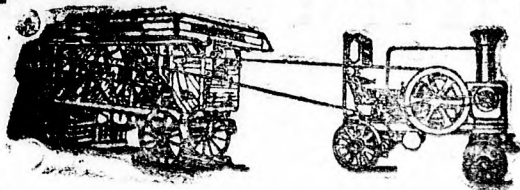
Nádudvary,
kir. albiró.

Kalmár és Engel

MÓTOR ÉS GÉPGYÁRA

Városi raktár: **BUDAPEST.** Gyár és iroda: V. Lipót-kör. 18. VI. Úteg-u. 19.

Ajánlja egy cséplőgépet, mint malomüzemre leg-egyszerűbb benzínmotorjait, benzínlokomobíljait, valamint szivógázmotorjait, melyek V. Lipót-kört 18. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kitűnő cséplésért! Egyedül létező újdonság!

Ezen motorok egyetlen járásaik és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes

és Társai

Medgyes, Nagyküküllőm.

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket u. m.: magonoz, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribizke eserjéket, málnákat, földiepret, diszcseserjéket, gyümölcsfa vadoncokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsafákat stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Muschong-Buziásfürdői SZÉN SAV-MŰVEK

ujonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony SZÉN SAVAT

a világhírű buziasfürdői szénsavforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra ÖSSZE NEM TEVESZTENDŐ mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziasfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/4 és 1/2 literes üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Előrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziasfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziasfürdőn.

Sürgüncím: Muschong, Buziasfürdő. — Interurban telefon 18. szám.

ÜGYES HELYI KÉPVISELŐK KERESTETNEK!

FISCHER és TSA NAGYENYED FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemete,
1.000.000 Gyümölcsfa-alany,
1.000.000 Élő sövény csemete
sétányfák, diszcseserjék, tülevelű-
fák, rózsák stb.

1.000.000 szőlőtőlvány. Euro-
pai és amerikai sima és gyö-
keres vessző.
Különlegesség: Csememeszőlő-
oltványok.

120
kat. hold
művelési
terület

30.000
Kiváló szép
besztercei és boszniai
szilvafa csemete.

Árjegyzék
ingyen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Városliget körút 63.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,
boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskaavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók
örlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

"METEOR" szálloda

Budapest, Erzsébet-körut 6.

Tulajdonos:

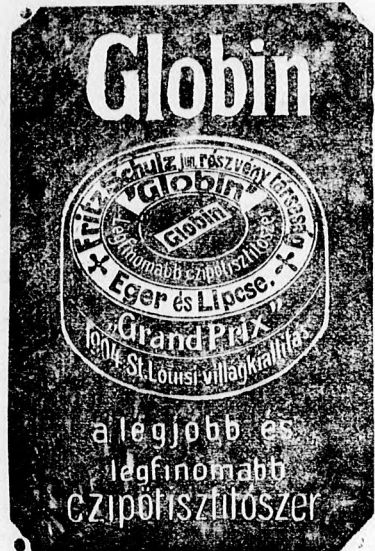
Rendes Szidor.

120 kényelmesen berendezett szoba. Melegvízfűtés. Teljes 24 órai liftszoigalat. Vacuum-Cleaner. Fürdők a házban. Szállodai automobil. Szalonok, társalgók.

Figyelmes kiszolgálás. Mérsékelt árak. Feltétlen tisztaság. Fekvés a Keleti és Nyugati pályaudvar között. A technika minden vívmányaival felszerelve. A város központján.

☛ SZOBÁK 4 KORONÁTÓL ☛

Fáradtság nélkül remek koromfekete fényt állít elő.

Puhavá és tartóssá teszi a bőrt.

a legjobb és legfinomabb czipószifonószert

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű dugyökérzetű, teljes felelősség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes Kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézes-fehér, Karbenet, Sárféher, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas,

Passatuti.

1000 darab sima zöldoltvány . . .	80 kor.
1000 " gyökeres I. oszt., 2 éves	180 "
1000 " " II. osztály . . .	140 "
1000 " sima Ripária-Portális I. o.	16 "
1000 " " " II. o.	9 "
1000 " gyökeres I. osztály . . .	30 "
1000 " " II. osztály . . .	18 "
1000 " fásoltvány I. osztály . . .	200 "
1000 " " II. osztály . . .	140 "

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József,
Gyöngyös, (Hevesm.)

"JÓ"
étvágyat
kap ön, ha a
KAISER-féle
Fodormenta cukorkát
használja.
Orvosilag kipróbált és ajánlott.
Nélkülözhetetlen emésztészavarok, étvágytalanság, gyomorfájásnál stb. Üdítő- és éltetőszert. Csomagolva 20 és 40 fillér.
Kapható: Hermann P. János, Kontesveler Károly, Steinburgi Pildner Frigyes urak gyógyszerárjában.

!! Látványosság a fővárosban !!
Deák Ferenc-szálloda
Csendes családi szálloda.
BUDAPEST, VIII., Aggteleky-utca 7.
Fényes berendezés. 75 szoba, központi légfűtés, villanyvilágítás, amerikai önműködő rézmosdók, fürdők, fényesen berendezett kávéház, mérsékelt árak.
5 pernyire a keleti pályaudvartól.
Tulajdonos:
PALLAI MIKSA.

Hirdetések
felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Visszelárusítók kerestetnek!

**Harisnya nélküli
petroleum izzóvilágítás!**

5% olaj megtakarítás.

Korommentes!
Szagtalan!
Robbanásmentes!
Eltörhetlen!

Lámpaátalakítás fölösleges.
10" = 1 Kor. 75, 14" = 2 Kor. --, 16" = 2 Kor. 30.
Utánvét és postadíjmentes! Atnézet díjtalanul!

Petroleum-Glühlicht-Industrie Kronach
(B A Y E R N.)

Visszelárusítók kerestetnek!

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

== Brassóban. ==

Fogaraszon kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedésében.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogaraszon.